Sevgi geçer akçe olmaktan çıktı diyorlar. İnsanların hayatı hep zorunluluk. Duvarlar örülmüş ve bu duvarların arasında varsa, bir iki yeşil dal, sevgi ondan ibaret.

Bir yandan da şu: *Sevgi* kelimesi pek çok duyguyu örten büyük bir battaniye, bir çiçeğe duyulanla, karşı cinsten birine duyulan, bir çocuğa duyulanla, bir hayvana duyulan aynı değil. Belki insanların bazısı renk körlüğü gibi sevginin renklerini de birbirine karıştırdığından *sapıtıyor*. Belki sevdikçe farklı tonlarını daha iyi anlayabiliyoruz. Eski dillerde yeşil ve mavinin aynı kelimeyle (göğ!) ifade edildiği gibi *sevgi* dedikçe de bütün bir duygu skalasından bahsediyoruz.

Bahsettiğim falanca dilde sevginin yetmiş farklı ifadesi var tarzında etimolojik çöpçatanlık değil. Bildiğim kadarıyla hiçbir dilde kadının erkeğe duyduğu sevgiyle, erkeğin kadına duyduğu sevginin kelimesi farklı değil ama düşünüp hissedenler için bu ikisi birbirinden farklı duygular. Farklı olduğu için sevgi ifadeleri edebiyatın takriben yüzde seksenini teşkil ediyor. Mavi gecenin ayı sevdiği gibi veya sarmaşığın duvarı sevdiği gibi veya tırtılın ağaç dalını sevdiği gibi sevmek farklı hep.

Hayatım boyunca mecburiyet duvarları arasındaki ufak sevgi bahçeleri üretmeye çalıştım. Yine de en büyük ithamı sevseydin böyle yapmazdın diye aldım sevdiklerimden. Mecburiyet duvarlarını yıkıp, genişletmeye çalışmak yerine benim bahçemin ufaklığını ve kendileri için yeterince güzel çiçekler üretmediğini söylediler. Buna alıştım. Yine de meselenin her defasında buraya dayanması, beni sevginin bir değiş tokuş aracı olmadığı düşüncesine getirdi. Sevgiyi bir değer birimi olarak kullanmaya çalışmayı abes buluyorum.

Arada sırada yaptığım bir *çalışma* vardır. Caddede yürürken gördüğüm (tanımadık) insanların mutlu olmasını/affedilmesini/cennete gitmesini gerçekten isteyip isteyemediğime bakarım. Bunda şimdiye kadar hiç sorun yaşamadım. Bu insanları sevebildiğimi de biliyorum. Kalbim o kadar kurumuş değil. Bununla beraber bu insanlardan biri gelip para istese vermeyeceğimi de biliyorum. Bana biri *sevsen para verirdin* dese gülerim, çünkü *sevgi böyle bir şey değil*.

Sevginin karşılığı sevgi, paranın karşılığı para, soyutluğun karşılığı soyutluk, somutluğun karşılığı sorumluluk, davranışın karşılığı davranış, sorumluluğun karşılığı sorumluluk. Biri sevgi verip sorumluluk almaya çalışıyorsa mesela, orada *bu ticaret uzun süre yürümez* diyorum.

Sevginin karşılığı sevgi bile eğer sevgilerin rengi, tonu, kokusu benzer değilse yürümüyor. Birini semadaki tek yıldız gibi seviyorsun, o seni derin bir ırmağa kapılmak gibi seviyor. Bunları değiş tokuş edemiyorsun, sonra sevseydi diyorsun, sevseydi diyor, mecburiyet duvarları arasında bahçeler kuruyup gidiyor.

Emin Reşah